

Stalino KELIU

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS
KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO IR RAJONO
DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

★
1956 metų
birželio mėn.
2
šeštadienis
Nr. 44 (1018)
★

Kaina 15 kap.

MELŽĖJOS, PRIMELŽKITE DAUGIAU PIENO GANYKLINIŲ LAIKOTARPIU

Gegužės mėn. 29 d. Vilniuje įvykęs kolūkių priešakinių melžėjų bei piemenų ir MTS vyriausiųjų zootechnikų respublikinis pasitarimas nurodė priemones karvių produktyvumui pakelti ir pieno gamybai padidinti vasaros ganyklinių laikotarpiu.

Kaip gi kovojama už pieno gamybos padidinimą mūsų rajone?

Žinoma, rajono darbo žmonės didžiuojasi tokiomis melžėjomis, kaip Vera Leonienė, Angele Buivydaite („Žalgirio“ kol.), Irena Babachina („Sakalo“ kolūkis), Emilija Jusyte („Mituvos“ kolūkis) ir kitomis melžėjomis. Tačiau ir šiuose kolūkiuose minėtos melžėjos gali dar labiau pakelti karvių produktyvumą ypač dabar, ganyklinių laikotarpiu, gerinant ganyklą, įvedant žaliajį konvejerį.

O ką jau bekalbėti apie kitus rajono kolūkius, apie kitas melžėjas, jei pirmiaujančiuose „Neries“, „Sakalo“ ir kt. kolūkiuose iki gegužės 1 d. iš vienos karvės vidutiniškai primelžta iki 540 litrų pieno, kuomet priešakiniuose respublikos kolūkiuose primelžė iš karvės 1000 — 2500 litrų pieno 1956 m. gegužės mėn. 1 d. Tas rodo, kad mūsų rajono kolūkiuose gyvulininkystės vystymu bei jos produktyvumo kėlimu rūpinamasi mažai, nepanauojamos priešakinių melžėjų seniai pritaikytos ir išbandytos priemonės: melžimas du kartus į parą, ganyklinių laikotarpiu karvių šėrimas žaliuoju pašaru (šiuo metu šeriama žiemkenčių žolėmis), saitinis arba nuolatinis gyvulių ganymas.

TSKP XX suvažiavimo Direktyvose dėl šeštojo penkmečio plano TSRS liaudies ūkiui išvystyti 1956–1960 metais nurodoma gyvulininkystės darbuotojams: didinti pieno gavybą, visų pirma žymiai padidinant pieno primelžimą iš kiekvienos

karvės, o taip pat padidinant karvių skaičiaus lyginamąjį svorį bendroje ganyvų bandoje. Tačiau šie uždaviniai, duoti mums, gyvulininkystės darbuotojams, vykdomi nepatenkinamai.

Ypač blogi reikalai gyvulininkystės vystyme ir jos produktyvumo kėlime M. Melnikaitės vardo kolūkyje. Štai, gegužės mėn. 1 d. viso vidutiniškai iš kiekvienos karvės primelžta vos po 134,1 litro pieno, sumažėjant palyginus su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu 24 litrais. Kame gi tokio žemo produktyvumo priežastys? Gal nėra sąlygų?

— Kaip ir visur, taip ir pas mus, galima pasiekti aukštų rodiklių pieno primelžime, — sako kolūkio pirmininkas J. Budreika, — bet pas mus iki šiol gyvulių bandos pagerinimu ir jos produktyvumo kėlimu mažai kas rūpinosi.

Taip, mažai kas rūpinasi gyvulininkyste ir dabar. Tą parodo poros melžėjų rezultatai. A. Pivorūnienė, kuriai priskirta 9 karvės, gegužės mėn. 1 d. iš kiekvienos karvės primelžė po 59 litrus pieno, E. Navikaitė, kuriai priskirta 11 karvių, — po 124 litrus.

Netinkamas gyvulininkystės darbuotojų parinkimas, silpna kontrolė, nesirūpinimas jais, ypač melžėjomis, štai dalis priežasčių, dėl ko žemas M. Melnikaitės vardo kolūkyje karvių produktyvumas.

Negeriau ir kituose kolūkiuose. „Aukštaičių“ kolūkyje iš kiekvienos karvės vidutiniškai gegužės 1 dieną sumažėjo palyginus su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu 49,4 litrais pieno. Itin mažai (85 litrus iš kiekvienos karvės) primelžė kolūkio melžėja Z. Bukytė ir kt.

Rajono kolūkio karvių melžėjos! Gerinkime karvių priežiūrą, siekime aukštų pieno primelžimo rodiklių vasaros ganyklinių laikotarpiu.

Sėkmingai laiko egzaminus

Kupiškio VI. Rekašiaus v. vidurinėje mokykloje vyresnėse klasėse vyksta egzaminai. Mokyklos abiturientai sėkmingai išlaikė lietuvių kalbos ir literatūros egzaminą žodžiu. Dauguma jų gavo tik labai gerus ir gerus pažymius. Labai gero žinių įvertinimo laikant lietuvių kalbos ir literatūros egzaminą tiek raštu, tiek žodžiu susilaukė Purulytė, Putrimas, Pažemys, Kregždaitė, Maironis ir kt. abiturientai. Šiandien

S. Pangonis

TSRS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUMO ĮSAKAS Dėl TSRS Aukščiausiosios Tarybos sušaukimo

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas n u t a r i a:

Sušaukti TSRS ketvirtąjį šaukimo Aukščiausiosios Tarybos penktąją sesiją 1956 metų liepos 11 d. Maskvoje.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas
K. VOROŠILOVAS

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Sekretorius
N. PEGOVAS

Maskva, Kremlius,
1956 m. gegužės 29 d.

Nedelsiant baigti cukrinių runkelių sėją

„Mituvos“, „Neries“, „Laisvės“ kolūkiuose cukrinių runkelių sėja dar nelpusėta. „Sakalo“, „Pirmūno“, „Aukštaičių“ ir kt. žemės ūkio artelėse ji vykdoma nepatenkinamai lėtai. Minėtų kolūkių vadovai, sužlugdę cukrinių runkelių paruošas praeitais metais, iš to nedaro jokių išvadų, nerodo pastangų sėjai paspartinti šiais metais. Toks sėjos delsimas labai žalingas ir kolūkiams ir valstybei. Cukrinių runkelių vegetacijos periodas trunka 150–170 dienų, todėl vėlai pasėti neužauga, nesubręsta, dėl ko mažėja ne tik derlius, bet ir cukringumas. Bandymo stočių daviniams anksti pasėti cukriniai runkeliai (balandžio mėn. pabaigoje arba gegužės mėn. pradžioje) davė derlių 35,4 t iš 1 ha, o runkeliai pasėti 10 dienų vėliau — 32,8 t iš 1 ha ir pa-

TSRS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUMO ĮSAKAS

Dėl šešių valandų darbo dienos įvedimo 16–18 metų paaugliams

Siekdamas toliau gerinti 16–18 metų amžiaus paauglių darbo sąlygas, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas n u t a r i a:

Nuo 1956 metų liepos 1 d. įvesti šešių valandų darbo dieną 16–18 metų amžiaus darbininkams ir tarnautojams.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas
K. VOROŠILOVAS
TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Sekretorius
N. PEGOVAS

Maskva, Kremlius,
1956 m. gegužės 26 d.

TSRS MINISTRŲ TARYBOJE

Dėl 16–18 metų paauglių darbo apmokėjimo tvarkos, įvedus jiems šešių valandų darbo dieną

TSR Sąjungos Ministrų Taryba n u t a r i a:

Nustatyti, kad paauglių darbas už sutrumpintą darbo dieną apmokamas, kaip už atitinkamų kategorijų darbuotojų visą darbo dieną.

16–18 metų amžiaus paauglių darbas, kai jiems leista dirbti vienetinį darbą, apmokamas pagal vienetinius įkainius, vienodus su suaugusiems darbininkams nustatytais vienetiniais įkainiais, primokant pagal jų tarifinį atlygį už laiką, kuriuo suaugusiems darbininkams nustatyta visa darbo diena viršija paaugliams nustatytą sutrumpintą darbo dieną.

1956 m. gegužės 26 d.

UZ LAIMĖJIMUS, PASIEKTUS VYKDANT PAVASARIO SĖJĄ, PAGAL DARBO REZULTATUS PER PRAEJUSĮ PENKIADIENĮ IKI 1956 METŲ GEGUŽĖS 31 D. Į RAJONINĘ GARBĖS LENTĄ ĮRAŠOMI:

Kolūkiai

1. „Pirmoji vaga“ (pirmininkas drg. Norkevičius);
2. „Aušra“ (pirmininkas drg. Binkys).

Laukininkystės brigados

1. „Vedrupio“ kolūkio III laukininkystės brigada (brigadininkas P. Daukas);
2. „Aušros“ kolūkio IV laukininkystės brigada (brigadininkas A. Žilys).

Traktorinės brigados

1. Skapiškio MTS XI traktorinė brigada (brigadininkas Vyt. Gudelis), dirbanti „Skodinio“ kolūkyje;
2. Skapiškio MTS XII traktorinė brigada (brigadininkas Ivanauskas), dirbanti „Šetekšnos“ kolūkyje.

žovių sėjamasias, su kurio-
mis sėją galima atlikti greit
ir gerai. Cukriniai runke-
liai, kaip taisyklė, sėjami
60 cm tarpueiliais ir reti-
nami 20 cm augalas nuo
augalo. Toks augalų skai-
čius viename hektare, esant
vienos šaknies svoriui 200
gr, pilnai užtikrina mūsų
kolūkiuose planuojamus der-
lius.

Daug aktyvumo prave-
dant cukrinių runkelių sėją
turi parodyti tam reikalui
sudarytos specialios arba
mišrios grandys. Kiekviena
grandis turi žinoti ir tiks-
liai vykdyti gamybiniuose
planuose numatytas užduo-
tis, užtikrinti planinius
derlius.

Dabartiniu metu padidin-
tos cukrinių runkelių pa-
ruošinės kainos, o taip pat
paskatinančios priemonės
turi rasti platų atgarsį kol-
ūkiečių tarpe, išauginant
aukštus ir pastovius cukri-
nių runkelių derlius.

Agr. J. Vievesis

Reikia dirbti geriau, sparčiau

„Sakalo“ kolūkio žemdirbiams mažai padeda mechanizatoriai

Baigia pradžiūti ir slesniausios „Sakalo“ kolūkio dirvos. Visa kolūkinė jėga susitelkusi laukuose ruošia žemę, sėja vasarą. Kolūkio žemdirbiams padeda gausus Skapiškio MTS dešimtosios traktorinės brigados mechanizatorių būrys. Vien antroje laukininkystės brigadoje šiandieną keturi traktoriai: trys dirba, o vienas stovi. Atrodo, kad kur-ne-kur, bet šioje laukininkystės brigadoje sėjos darbai turi vykti sparčiai, be trūkumų. Iškart pažvelgus į laukus taip ir atrodo. Štai vienas, kitas, o toliau ir trečias burzgia traktorius, čia pačiame brigados centre žemdirbiai veža mėšlą į cukriniams runkeliams skirtą plotą...

Bet štai ką pamatysime nuodugniau pasidairę po brigados laukus. Traktorininką Asigniejų Kalinkiną randame balinėmis lėkštelėmis bepurenantį rudeni suartą dirvoną.

—Pasikeisdami su Kacinausku mažai teduodame traktoriui ir sustoti,—sako Kalinkinas. — O traktorius dirba be priekaištų. Laiku apžūriui, sutepu, paruošiu darbui agregatus, o nuo prikabinamojo inventoriaus daug priklauso darbų kokybė,—drąsiai aiškina Asigniejus, nes jis neabejoja savo darbų kokybe.

Bet kaip gi dirba kiti mechanizatoriai, jo draugai? Štai, per kelias darbo dienas traktorininkas Alfonsas Poška paruošė sėjai vos kelis ha dirvų ir spėjo net du kartus ištrinti švaistyklinius guolius. Šiandien mes matome jį šalia traktoriaus raudonuojantį prieš kolūkio pirmininką Čiurlį, revizijos komisijos pirmininką Kadžiulį, kurie barą jį už blogą darbų kokybę.

—Atrodo dirbu, stengiuosi,—žemyn žiūrėdamas teisinasi Poška, bet kolūkio vadovai jam įrodinėja, kad ne vienodu gyliu, su vogliais suartos dirvos, o ypač blogai suarti dirvų galai.

Traktorininko nerūpestingumą rodo ir pati technika. Traktoriaus radiatorius apraišiotas skudurais aiškiai byloja Poškos apsilėidimą. Paskui plūga velkasi pusė komplekto „zig-zag“ akėčių, kurios išklėbėjusiais kuolais apima tik pusę apverstų vagų. O juk tai skaitosi akėjimu!

—Nepriimsime tokio darbo, teks perdirbti,—sako kolūkio pirmininkas. Jo žodžiai teisingi, nes taip paruoštoje dirvoje gali užderėti tik piktžolės.

Vytauto Meškausko vairuojamas „kadukas“ stovi dirvoje prisikabinęs sėjamajai. Sėjamoji tuščia, nes Baranauskas su Baltrušiu nespėja privežti grūdų ir technika priversta stovėti. Atrodo neilgai, tik pusvalandį stovi be darbo sėjamoji, bet sėjoje brangūs ne tik pusvalandžiai, o ir minutės.

Netoli padirvyje stovi antra sėjamoji. Kodėl gi neprikabinti ir jos prie traktoriaus šalia pirmosios?

—Buvom sukabinę abi,—aiškina II laukininkystės brigados brigadininkas Juknevičius,—bet traktorininkai sako, kad „kadukas“ neišveža. Tikrumoje traktorius neveža tik todėl, kad traktorininkams trūksta noro.

Dar blogiau, kai brigadoje trimis traktoriais dirbant, pačiame sėjos įkarštyje ketvirtas stovi. O stovi Kirijako Kalinkino traktorius jau kelinta diena. Mat, ištripo švaistykliniai guoliai.

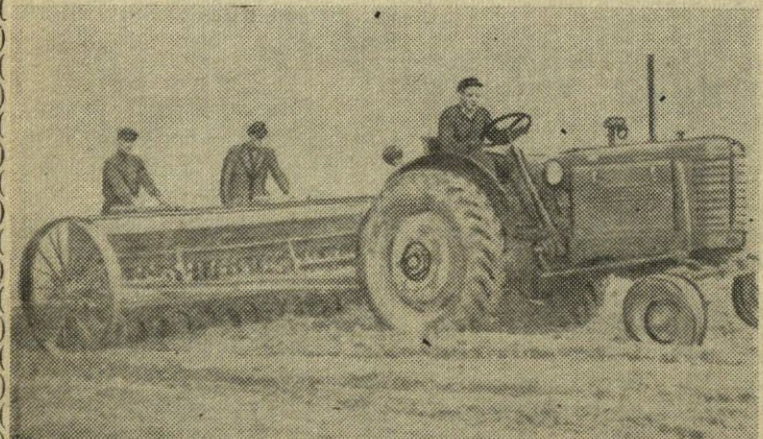
Ne tokios, draugai mechanizatoriai, jūsų paramos laukia sakaliečiai. Gal būt jūs pamiršote, kad sėjoje brangi ne tik diena, bet valanda, minutė. O kiek tokių minučių, valandų jūs prastovite be darbo!

Už spartų ir kokybišką sėjos darbų vykdymą turi kovoti ne tik kolūkio žemdirbiai, bet ir jiems padeda mechanizatoriai, o kaip tik to ir nematyti Skapiškio MTS X traktorinėje brigadoje.

St. Juozaitis

„Sakalo“ kolūkis

„Mūsų rytojaus“ kolūkyje

„Mūsų rytojaus“ kolūkio žemdirbiai sparčiais tempais vykdo pavasario sėją gerai išpurentoje dirvoje. Kovoje už aukštą visų kultūrų derlių kolūkio žemdirbiams padeda Skapiškio MTS septintosios traktorinės brigados mechanizatoriai. Daug dirvų paruošė sėjai traktorininkai Algis Meškauskas, Albinas Motiejūnas ir kt. Traktorininkas Br. Petrulis, dirbdamas su traktoriumi „Belorusj“ Nr. 69, jau apsejo grūdinėmis kultūromis daugiau kaip 100 ha kolūkinį dirvą. Nuotraukoje: traktorininkas Br. Petrulis sėja avižas antroje brigadoje.

Telšių tarpjonišės kapitalinio remonto dirbtuvės remontuoja traktorių ir automašinių motorus, gamina žemės ūkio mašinoms atsargines dalis Klaipėdos ir Šiaulių grupių rajonų kolūkiams, MTS ir tarybiniais ūkiams. Nuotraukoje: dirbtuvių kalvis drg. Karpauškas, įvykdantis dienos normą 160—180 procentų darbo metu.

L. Morozovo nuotr. (ELTA).

Naujos cukrinių runkelių paruošų sąlygos

Siekiant pakelti kolūkių ir kolūkiečių materialinį suinteresuotumą, nuo šių metų yra numatyta eilė priemonių, kuriomis siekiama padidinti cukrinių runkelių gamybą. Cukrinių runkelių paruošinė kaina respublikos kolūkiams padidinta 78,5 procento. Kolūkiams, kurie pirmą kartą pradeda sėti šią kultūrą, per trejų metų laikotarpį, pradedant nuo pirmųjų šios kultūros kolūkyje auginimo metų, išmokamas priedas 30 procentų nuo nustatytosios paruošinės kainos. Priedas išmokamas nuo 1956 metų derliaus taip pat ir tiems kolūkiams, kurie pirmą kartą pradėjo auginėti cukrinius runkelius 1955 metais.

Už cukrinių runkelių, pristatomus virš kontraktacijos plano (įskaitant ir mokestį natūra už MTS darbus), kolūkiams išmokama piniginė premija—priedas 50 procentų dydžio paruošinės kainos. Paliekamos galioti cukraus pardavimo lengvatinėmis kainomis esančios sąlygos kolūkiams, kolūkiečiams, MTS darbuotojams, soferiams, vežikams ir krovikams, kurie dirba auginant ir išvežant cukrinius runkelius.

Pradedant nuo 1956 metų cukrinių runkelių derliaus kontraktaciją, panaikinamas piniginės kompensacijos išmokėjimas kolūkiams vietoj sirupo, kuris buvo išduodamas bendriems kolūkių reikalam.

Penkiasdešimt procentų sumažinti mokesčiai natūra kolūkiams už MTS darbus, atliekamus cukrinių runkelių 1956 metų derliui ir atitinkamai sumažinamas 1956 metais kolūkių cukrinių runkelių pristatymo planas mokesčio natūra už MTS darbus. Nuo šiol cukriniai runkeliai bus viena pajamingiausių kultūrų, kuri padės kelti visuomeninio ūkio šakas. (ELTA).

Praleidžiami geriausieji sėjos terminalai

„Neries“ kolūkio II laukininkystės brigadoje žlugdoma sėja

Baigėsi gegužės mėnuo—geriausias sėjos laikas. Tačiau „Neries“ žemės ūkio artelėje šiais metais ypač blogai, lėtais tempais vykdomi pavasario lauko darbai, sėja. Štai, pavyzdžiui, II laukininkystės brigada.

Susipažinus su brigadininku, atrodo, kad reikalai brigadoje turėtų eiti gerai linkme. P. Girklys—nuo pat jaunų dienų dirbęs žemės ūkyje, eilę metų vadovavęs kolūkiui, bet darbo organizuoti nesugeba. Ne tik kolūkis sėjoje atsiliko, bet tuo pačiu ir jo vadovaujama brigada velkasi visų uodegoje, paėmus rajono mastu.

—Tai nepakenčiama, drg. Girkly!

—Ką aš padarysiu?! Prašiau daugiau traktorių—neduoda, taip pat sandėlininkas P. Alekna sėklos laiku neišduoda. Sėjamosios pristovėjimas 2—3 val.—teisinasi Girklys.

Žinoma, priežastys rimtos, jos dalinai ir paaiškina, kodėl ši brigada atsilieka, bet pakalbėjus su kolūkio agronomu drg. Paužuolyte, iškyla dar rimtesnių priežasčių:

—Man Girklys, dar vos pradėjęs sėją, pareiškė: „Aš buvau pernai atsilikęs, tai ir šįmet būsiu paskutinis“. Štai, dabar jo žodžiai ir pasitvirtina,—pasakoja apie Girklių agronomė.

Sakoma, kad žuvis nuo galvos genda. Taip ir „Neries“ kolūkio II laukininkystės brigadoje. Kaip galvoja brigadininkas, taip ir jo brigados nariai.

—Argi tai darbės?

—Pas mus visuomet 10—11 valandą išeina į laukus, negi priversi,—aiškina brigadininkas.

O kokie darbo rezultatai? Iki šiol brigadoje pasėta 25,1 ha vasarinių kultūrų, vietoje plano 97 ha.

Taip dirbant pažeidžiami elementariausi agrotechnikos reikalavimai, padaromi nuostoliai kolūkiui.

—Vežkite mėšlą į cukriniams runkeliams skirtą dirvą,—ragina brigadininkas Girklys. Kolūkiečiai, nors anksti, išėjo vežti mėšlo, bet tą dieną nebaigė apvežti viso ploto.

Gegužės 29 diena. Vieniukta valanda. Iš iškrauto mėšlo, galima pasakyti, šiaudai belikę. Juk pavasario saulė nelaukia, ka-

da II laukininkystės brigados kolūkiečiai apars. Šią dieną buvo kratomas mėšlas toliau, tačiau arti s ha ploto niekas nesirenge: nei traktoriais, nei arkliais.

—Ar tai ne nuostolis, draugai kolūkiečiai, iš II brigados?

—Taip, drg. Girkly, didžiulis nuostolis.

—Darbo įdedat nemažai, o naudą gausite menkavertę,—taip galima paaiškinti, draugai kolūkiečiai.

Šioje brigadoje—visa Kupiškio MTS traktorinė brigada, vadovaujama A. Ramono.

—Ramonas stengiasi, bėga, bet jo kai kurie brigados traktorininkai dirba blogai, o ypač Kireilis su traktoriumi „NATI“ Nr. 2,—tokias mintis išreiškia MTS direktorius drg. Kislekovas.

Visa brigada! O darbai stovi vietoje.

—Traktorininkai J. Girklys ir J. Petrulis sėja, bet irgi su pertraukomis: nepristatoma laiku sėkla. „NATI“ ruošėsi arti, bet plūgas nesutvarkytas, o vienas naujas guli nenau-dojamas, mat, laukia naujo traktoriaus. Traktorius „U-2“ sugedo.

Štai, MTS parama kolūkiui! „Gėrėkitės draugai, mes padedame!“

O kurgi kolūkio arkliai? Matome, dalis jų veža mėšlą, bet kita... pilnu tempu triusią pasodybiniuose sklypuose.

Tokiame karštame darby-metyje turėtų geriau dirbti ir agitatoriai, tačiau jų laukuose, kur kolūkiečiai, nematyti.

Ką gero galima pasakyti apie agitacinį-politinį darbą brigadoje, jei pačioje kon-toroje ketvirtas mėnuo neleidžiamas sienlaikraštis „Tiesos žodis“. Paskutinia-me jo numeryje raginama: „Apsaugokime gyvulius nuo šalčių“, „Jau laikas ruošti pavasario sėjai“ ir t. t.

—Kur gi šio sienlaikraščio redakcija?

Užmigo žiemos miegu. Kultūrinės įstaigos taip pat snaudžia.

Kolūkio valdyba, prieš-akyje su pirmininku B. Stan-čiku, šiuo atsakingu laikotarpio turi pagerinti vado-vavimą brigadoms, o MTS—konkrečiai padėti darbe.

J. Glazauskas

Purkėnas vadovauja

Palyginti neseniai Purkėnas grįžo atlikęs bausmę į „Nemuno“ kolūkį. Bet čia pat iš karto pasisekė: kolūkio valdyba jį paskyrė III laukininkystės brigados brigadininku. Na, ir pradėjo Purkėnas dirbti! Kur pelningas darbas, ten dirba jo šeima, o kur sunkesnis, svarbesnis—ten jo šeimos narių nematyti. Jis pats

save ir savo šeimą premi-juoja, pats pasirenka ir pasiima premiją (taip pats save premijavo praėjusiais metais už cukrinių runkelių auginimą), o brigados nariai, nejausdami tvirtos brigadininko rankos, dirba kas ką nori.

Nejaugi to nemato kolūkio valdyba?

A. Venckus

Naujas knygas

Gailūnas, P. LIETUVIŲ KALBOS GRAMATINIS NAGRINĖJIMAS.

Metod. laiškas. K., VJst. ped. lit. I-kl., 1956. 77 p. 8.000 egz. Rb 1,75. Irišta.

Grušas, Juozas. DŪMAI. 4 v., 5 pav. komedija. V., VJst. grož. lit. I-kl., 1956. 95 p. 6.000 egz. Rb 3,00. Irišta.

Latvijos TSR. Rygos šilko kombinatui „Rīgas Audums“ pagal Visasajunginio socialistinio lenkyniavimo per pirmąjį šių metų ketvirtį rezultatus paskirta TSRS Ministrų Tarybos pereinamoji Raudonoji vėliava ir pirmoji piniginė premija. Kombinato kolektyvas pirmojo ketvirčio planą įvykdė 104,6 procento. Sistemingai tobulindamas technologinį procesą ir ap rūpindamas naujausiais audimo įrengimais, kombinatas kasdien pagamina penkis tūkstančius metrų šilkinio audinio daugiau, negu pernai. Neseniai cechuose pastatytos naujos sukimo mašinos, ataudų vyniojimo automatai ir kiti įrengimai. Nuotraukoje: naujos sukimo mašinos, įrengtos šiais metais kombinate. (V. Baidalovo nuotr. (TASS-ELTA).

Moksleivių vasaros stovyklos

Šiais mokslo metais Kupiškio Vlado Rekašiaus vardo vidurinėje mokykloje žymiai pakilo polittechninio mokymo lygis, pagyvėjo techninių būrelių veikla. Gerai buvo organizuoti praktikos darbai dirbtuvėse ir laboratorijose. Ypač gerai pasidarbavo X ir XI klasių moksleiviai. Mokyklos darbo kambaryje nuolat buvo galima matyti moksleivius, begaminančius įvairias mokslo priemones. Jų rankomis pagaminti elektros motorai pritaikyti ventiliatoriams, siurbliams, kulinimo mašinoms. Moksleiviai lprato dirbti įvairiais įrankiais, tvarkyti darbo kambarį.

Baigiantis mokslo metams tenka pagalvoti, kaip moksleiviai praleis vasaros atostogas, kaip padėti jiems naudingiau praleisti laisvalaikį, kultūringai pailsėti toliau gilinant polittechnines žinias. Ar nereiktų organizuoti moksleivių stovyklavimą kaime? Daugelis respublikos mokyklų šiais metais ruošia vasaros stovyklas kolūkiuose, mašinų-traktorių stotyse, įmonėse. Atrodo, laikas pagalvoti, kaip tinkamiau tokias stovyklas organizuoti ir mūsų rajone. Tai padės lengviau įgyvendinti Partijos XX suvažiavimo nurodymus.

Mūsų mokyklos jauniems technikams reiktų suorganizuoti vasaros stovyklą „Aušros“ kolūkyje arba Kupiškio MTS. Kolūkyje, kurioje nors vienoje laukininkystės brigadoje reikia sudaryti moksleivių grandį, kuri vykdytų kolūkio valdybos numatytus darbus, o MTS—moksleivius ruošų mechanizatoriais. Moksleivių darbą stovyklose reikia organizuoti taip, kad kartu jie jaustų ir poilsį. Jų gyvenimas stovykloje turi vykti mokytojų priežiūroje, nuolatinėje globoje. Darbo diena stovykloje turi būti neilgesnė kaip 6 valandų, o likusį laiką reikia skirti kultūringam poilsiui. Tokios vasaros stovyklos padės moksleiviams priprasti prie darbo kolūkyje, išmokyti šį darbą gerbti, o be to, kultūringai praleisti laiką kartu su kolūkio jaunimu vystant sportą, meninę saviveiklą.

Mokyklos vadovybė turėtų rimtai pagalvoti ir tinkamai organizuoti visų klasių moksleivių vasaros stovyklas rajono kolūkiuose, MTS, įmonėse. Tai leis moksleiviams ne tik kultūringai pailsėti, bet pagilinti polittechnines žinias, jas pritaikant praktikoje.

St. Vaitiekas

Vlado Rekašiaus v. vidurinės mokyklos mokytojas

MŪSŲ MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

„Yra ir nėra“

Tokio pavadinimo korespondencija tilpo „Stalino keliu“ Nr. 28 (1002), kurioje buvo kritikuoja P. Lėvenėlės parduotuvės vedėja Kraponienė už nesąžiningumą darbe. Kupiškio var-

totojų kooperatyvo pirminkas drg. Yla praneša, kad iškelti faktai pasitvirtino. Kraponienė, už nesąžiningumą darbe, griežtai įspėta.

Daugų rajono kolūkiuose sėkmingai vykdomi pavasario lauko darbai. Čia jau baigta ankstyvųjų grūdinių kultūrų sėja, pradėtos sodinti bulvės ir kitos kultūros. Didelį vaidmenį sėkmingai vykdam pavasario lauko darbus vaidina gerai organizuotas agitacinis-mašininis darbas. Nuotraukoje: „Naujojo gyvenimo“ kolūkio pirmosios laukininkystės brigados brigadininkas Juozas Aleksas trumpo poilsio metu skaito laikraštį savo brigados nariams.

L. Mainerto nuotr.

(ELTA).

MUMS RAŠO

Betvarkė trečioje laukininkystės brigadoje

Dar nepriimtas į kolūkį nariu, Leonas Vaitiekūnas buvo paskirtas „Stalino keliu“ kolūkio trečios laukininkystės brigados brigadininku. Jo „sumanus“ vadovavimas paaiškėjo iš pirmų dienų, o dabar, vykstant pavasario sėjai, Vaitiekūno „gabumais“ neabejoja nė vienas brigados narys.

— Grįžk į mano brigada, — įsako traktorininkui Katilevičiui tik ką pradėjusiam ruošti sėjai II laukininkystės brigados dirvas. — Liko keli hektarai nesulėkščiuoti.

— Išrinkyk arklį, — įsako brigadininkas Suvaizdiui, — man reikia sklypelis apsiarti.

— Reikia sėti, iš kur paimti sėklą, — klausia brigadininką Jonas Totoris.

— Štai, imk maišą, — pa-

rodo ranka į pravirą klėtį Vaitiekūnas.

— Kad maišą neužteks, — sumikčioja Totoris.

— Tai imk du, — surinka Vaitiekūnas.

— Ar gi taip reikia išduoti grūdus sėjai, argi taip, pagalvok, reikia vadovauti brigadai, ypač tokiu atsa-kingu, kaip sėjos metu? — klausia brigadininką sąžiningi brigados nariai. Juk taip sėjant, rudenį nebus nei grūdų, nei šiaudų.

Ne, drauge Vaitiekūnai! Taip vadovauti brigadai negalima ir, jeigu jūs kitaip nemokate ar nenorite, kuo greičiau pasitraukite iš atsakingo brigadininko posto, užleisdami vietą sąžiningam, sumaniam žmogui. Gana glaustytis po šiltu kolūkio valdybos narių-giminių sparneliu!

V. Klajūnaitė
J. Ketinka

Už smarkų visuomeninės gyvulininkystės pakėlimą

TSKP XX suvažiavimo Direktyvoje dėl šeštojo penkmečio plano numatyta smarkiai pakelti gyvulininkystę. Vykdam šį uždavinį nepaprastai svarbu yra padidinti gyvulininkystės produktų gamybą kiekvienam 100 hektarų žemės naudmenų. Tam, kad būtų įvykdytas šis uždavinys, reikia vystyti pirmoje eilėje visuomeninę gyvulininkystę.

1960 metais Tarybų Lietuvoje numatyta padidinti mėsos gamybą, palyginti su 1955 metais, maždaug 1,9 karto, o pieno — 2,2 karto. Pas mus yra realios galimybės smarkiai pakelti visas žemės ūkio gamybos šakas ir, ypač, gyvulininkystę. Yra žinoma, kad, turėdami beveik tokias pat gamtines - ekonomines sąlygas, vieni kolūkiai pasiekia žymius laimėjimus ke liant visuomeninę gyvulininkystę, o kiti — tebeat silieka. Tai yra todėl, kad daugelis kolūkių visiškai nepakankamai panaudoja turimus rezervus artelės ūkiui vystyti.

Pereitais ūkiniais metais,

nepaisant labai nepalankių meteorologinių sąlygų, daugelis kolūkių ir ištisi rajonai žymiai padidino gyvulininkystės produktų gamybą. Kauno rajono „Bolševiko“ kolūkyje kasmet didėja pieno primelžimas. 1953 metais čia iš kiekvienos melžiamos karvės buvo gauta po 2494 kilogramus pieno, 1954 metais — 3272 kilogramai, o pereitais ūkiniais metais — 3533 kilogramai. Kiekvienam 100 hektarų ariamos žemės, pievų ir ganyklų kolūkis gavo po 357 centnerius pieno. Taip pat sparčiai auga ir mėsos gamyba. 100 hektarų ariamos žemės pereitais ūkiniais metais gauta po 34 centnerius gyvo svorio kiaulienos, palyginti su 26 centneriais 1954 metais.

Kapsuko rajono kolūkiuose 1954—1955 ūkiniais metais buvo primelžta vidutiniškai iš kiekvienos karvės po 1924 kilogramus pieno — po 28 kilogramus daugiau, negu 1953—1954 ūkiniais metais. Kalvarijos ir Šalčininkų rajonuose vidutinis pieno primelžimas

iš kiekvienos karvės pereitais gyvulininkystės metais padidėjo atitinkamai 56 ir 53 kilogramais.

Daugelis respublikos kolūkių, didindami pieno primelžimą, taip pat pasiekė žymų mėsos gamybos augimą. Pavyzdžiui, Šakių rajono Lenino vardo kolūkyje, kuris yra vienas didžiausių respublikoje, kiekvienam šimtui hektarų žemės naudmenų pereitais ūkiniais metais gauta 36 centneriai mėsos, tame tarpe 100 hektarų ariamos žemės — 22,7 centnerio kiaulienos.

Tokių pavyzdžių galima pateikti labai daug. Apie 200 respublikos kolūkininkų melžėjų per metus primelžė daugiau kaip po 2 tūkstančius kilogramų pieno iš kiekvienos joms priskirtos karvės.

Priešakinių kolūkių patyrimas rodo, kad šeštame penkmetyje iškelti uždaviniai padidinti pieno ir mėsos gamybą gali būti įvykdyti per dvejus-trejus metus.

Atsiliepdami į TSKP CK ir TSRS Ministrų Tarybos kreipimąsi, mūsų respub-

likos žemės ūkio darbo žmonės įsijungė į socialistinį lenkyniavimą su Baltarusijos TSR žemės ūkio darbuotojais. Sudarydama sutartį 1956 metams, mūsų respublika įsipareigojo pasiekti, kad iš kiekvienos melžiamos karvės kolūkiuose būtų primelžta ne mažiau kaip po 1500 kilogramų pieno, padidinti mėsos gamybą 100 hektarų žemės ūkio naudmenų kolūkiuose ne mažiau kaip iki 11 centnerių, skaičiuojant skerdienos svoriu. Numatyta mėsos gamybą didinti daugiausia atpenint kiaules mėsai ir bekonui. Kiaulienos gamyba bus didinama panaudojant tokį svarbų rezervą, kaip paršiavedžių vienkartiniai apsiapšaviimai.

Lemiamą sąlygą gyvulininkystei išvystyti, jos produktyvumui kelti yra tvirtos pašarų bazės sudarymas. Tai rodo priešakinių kolūkių patyrimas. Štai kodėl mūsų respublikos kolūkiai žymiai daugiau augina kukurūzų silosui, žaliajam pašarui ir iš dalies, burbuolėms, daugiau sėja dobilų.

Tuo pat metu mūsų respublikos kolūkiai įsiparei-

gojo plačiu mastu atlikti darbus gerinant pievas ir sudarant ilgametes kultūrines ganyklas, paruošti kiekvienam galvijui ne mažiau kaip po 24 centnerius stambiųjų pašarų, tame tarpe nemažiau kaip po 15 centnerių šieno, ir nemažiau kaip po 10 tonų siloso kiekvienai karvei.

Nuo pirmųjų ganyklinio laikotarpio dienų reikia organizuoti papildomą gyvulių šėrimą žaliaja mase, panaudojant šiam tikslui žaliųjų konvejerio kultūras, dalį žeminių rugių pasėlių, o kai išaugs — vikių-avižių mišinį ir kitus vienmečių kultūrų mišinius, dobilus, kukurūzus ir pašarinius kopūstus.

Mūsų respublikos kolūkiai turi nepaprastai dides galimybes pienininkystei ir kiaulininkystei vystyti. Visų kaimo darbo žmonių, MTS ir kolūkių vadovų bei žemės ūkio specialistų garbės reikalas pasiekti, kad 1956 metai būtų lemiami metai kovoje už TSKP XX suvažiavimo nutarimų gyvulininkystės produktų gamybai padidinti įvykdymą pirma laiko.

Agr. Ch. Izbičkis

PRANEŠIMAS

apie pavasario sėjos eigą rajono kolūkiuose
1956 m. gegužės mėn. 31 d.

(procentais)

Eil. Nr.	Kolūkio pavadinimas	Viso vasarinių kultūrų	t.sk. grūdinių kultūrų	kukurūzų	cukrinių runkelių	linų	bulvių
1.	„Nemunas“	79,4	*	32,4	71,5	50,0	*
2.	M. Melnikaitės v.	79,2	90,6	3,2	*	54,1	8,1
3.	„Lukonys“	73,1	93,3	—	*	25,9	10,0
4.	„Setekšna“	72,8	79,4	10,1	*	*	—
5.	„Stalino keliu“	71,1	78,2	—	*	82,0	10,0
6.	„Pirmoji vaga“	70,5	*	—	96,0	—	15,9
7.	„Aušra“	69,6	57,6	—	*	*	—
8.	„Mituva“	64,3	84,1	7,0	45,0	—	—
9.	„Palanga“	63,8	77,0	2,8	*	43,4	6,2
10.	„Atetitis“	62,7	85,4	—	58,7	65,0	—
11.	„Artojas“	61,1	88,5	—	26,6	30,0	—
12.	„Aukštaičiai“	61,0	80,5	20,7	36,2	82,5	—
13.	„Laukų spartuolis“	59,2	68,0	—	*	*	10,9
14.	„Mūsų rytojus“	57,9	92,0	—	88,5	—	7,5
15.	„Pirmūnas“	57,8	79,3	1,8	31,4	16,0	1,8
16.	„Sakalas“	56,7	71,4	—	65,0	—	—
17.	„Adomynė“	56,6	76,8	—	62,8	23,8	—
18.	„Skodinyš“	55,8	77,8	—	84,0	—	—
19.	„Neris“	53,4	65,2	15,0	42,5	16,0	51,1
20.	„Zalgiris“	49,6	70,8	—	*	*	—
21.	„Juodpėnai“	47,7	68,1	—	81,8	42,8	—
22.	„Vienybė“	47,5	74,2	—	26,6	—	10,8
23.	„Bugailiškiai“	43,4	59,7	—	*	—	—
24.	„Vedrupys“	43,3	51,9	—	*	—	—
25.	„Pakupys“	43,2	58,8	—	*	—	—
26.	Mičiurino v.	41,1	51,0	—	50,0	—	11,7
27.	„Vėžionys“	37,9	55,2	—	53,8	—	—
28.	„Laisvė“	34,6	42,6	—	29,1	39,0	12,3
Viso rajone:		57,3	72,5	2,8	68,2	35,4	8,6

*—įvykdė planą

Plano komisija

Šiame penkiadienyje „Setekšnos“, „Artojo“ ir kt. kolūkiuose sparčiai tempais buvo sėjamas vasarą ir kt. kultūros. „Nemuno“ ir „Pirmosios vagos“ kolūkių žemdirbiai užbaigė grūdinių kultūrų sėją, „Aušros“ ir „Laukų spartuolio“ kolūkiuose pasėti linai.

Tačiau visumoje rajone vilkinama kukurūzų, linų sėja, lėtai sodinamos bulvės.

Nors šiuo metu puikiosios sąlygos kukurūzų sėjai, tačiau šia kultūra apšėti maži plotai dirvų ir tik aštuoniuose rajono kolūkiuose. O ko gi laukia „Lukonų“, „Stalino keliu“, „Pirmosios vagos“ ir kitų kolūkių žemdirbiai? Šių kolūkių vado-

vai, matyt, praeitais metais nepakankamai įsitikino šios kultūros vertingumu, kad neorganizuotai kolūkiečių šių darbų spartesniai įvykdymui. Toks dėsims ne mažiau daugiausia nieko, kaip derlių nuostolius.

Kolūkių valdybos turi organizuoti pavasario sėjos darbus taip, kad pirmomis birželio dienomis būtų apšėti numatyti dirvų plotai kukurūzais, būtų užbaigta linų sėja, pasodintos bulvės. Uždelsta diena sėjoje—dalis derliaus netekimas. To neturi pamiršti nė vienas kolūkio vadovas, nė vienas žemės ūkio specialistas, nė vienas kolūkietis.

SAULĖS
GELMĖSE

Saulė — tai milžiniškas įkaitintas dujų kamuolys. Jo paviršiuje temperatūra siekia 6 tūkstančius laipsnių, o centre—20 milijonų laipsnių šilumos. Esant tokiai temperatūrai visos medžiagos yra dujų pavidalo ir atomai yra, arba, kaip sako fizikai, jonizuojasi. Dėl to susidaro įelektrintos dalelės, kurioms judant atsiranda magnetiniai laukai ir susidaro sudėtingi sūkūriniai reiškiniai. Ypač tai liečia vadinamąsias saulės dėmes.

Akinančiai ryškiame saulės paviršiuje šios dėmės atrodo tamsios. Jas galima lengvai pamatyti net nedideliu teleskopu. Saulės dėmės nėra pastovios, kaip pavyzdžiui, žemynai ir vandenynai žemėje. Iš pradžių jos būna mažytės dėmelės —poros, po to palaipsniui didėja ir neretai savo dydžiu pasiekia žemės rutulio skersmenį. Smulkios dėmės išbūna keletą dienų, o didelės — savaites.

Astronomų stebėjimais nustatyta, kad vidutinės saulės dėmių skaičius nepastovus. Jis metal iš metų pastebimai keičiasi. Kartais būna, kad ištisomis savaitėmis ant saulės nematyti nė vienos dėmelės, o vėliau jos pasirodo ištisomis grupėmis.

Greta tamsių dėmių saulės paviršiuje būna ryškių darinių—fakelių. Jų, kaip ir dėmių, skaičius bei ryškumas priklauso nuo saulės aktyvumo, periodiškai keičiasi. Paskutinis saulės aktyvumo minimumas buvo 1954 metais. Šiuo metu šis aktyvumas diena iš dienos didėja.

Labai įdomūs moksliniu atžvilgiu yra ir tie reiškiniai, kuriuos galima stebėti žemutiniuose saulės atmosferos — chromosferos sluoksniuose. Jos aukštis siekia kelis tūkstančius kilometrų, o atskiri jos įsikūsimai—protuberancos iškyla dešimtis, šimtus, o kartais ir tūkstančius kilometrų virš saulės paviršiaus. Protuberancos—judriausi saulės dariniai. Jų medžiaga nuolat juda, ir kartais primena galingus fontanus. Kartais dalis šios medžiagos atitrūksta nuo saulės ir veržiasi aukštyn dideliu greičiu. Dažnai tokio „gabalo“ atitrūkimas primena sprogamą. Bet niekuomet protuberanco medžiaga neišsina už saulės ribų ir nepasiekia žemės. Ji išsisklaido viršutiniuose saulės atmosferos sluoksniuose arba dažniausia, sugrįžta atgal į saulę, veikiami paprastos traukos jėgos.

Intensyvaus dėmių susidarymo laikotarpiu didėja išsiveržimų intensyvumas ir dažnumas. Savo pobūdžiu šie išsiveržimai panašūs į staigius sprogius. Galimas dalykas, išsiveržimai yra susiję su vidinės branduolinės-atominės energijos išsiskyrimu iš saulės gelmių.

Didžiausio saulės aktyvumo metais nedideli išsiveržimai pasirodo keletą kartų per dieną, bet retai jie būna didžiulės jėgos. Tokio reto, bet milžiniško savo jėga išsiveržimo pavyzdys gali būti išsiveržimas, kuris įvyko saulėje 1956 metų vasario 23 d. 3 valandą 40 minučių pasauliniu laiku. Kaip vertina kai kurie mokslininkai, jo energija prilygsta milijonui vandenilinių bombų. Šio išsiveržimo pasireiškimai buvo

pastebimi ne tik saulėje, bet ir žemėje. Kai kuriose šalyse keletą valandų buvo sutrikdytas trumpomis bangomis veikiančių radijo imtuvų darbas. Pastebėtas smarkus kosminių spindulių intensyvumas tuo metu padidėjo 200 procentų.

Tyrimai rodo, kad ne tik išsiveržimai, bet ir kiti saulės reiškiniai tam tikru mastu turi įtakos žemės atmosferos, ypač jos aukštutinių sluoksnių būklei, o taip pat žemės magnetiniams laukams. Didžiausio saulės dėmių aktyvumo metais padažnėja magnetinės audros.

Radijo ryšio sugedimas arba nutrūkimas paaiškina visi visų pirma ultravioletinio spinduliavimo nepaprastai smarkiu veikimu. Šis spinduliavimas turi žymios įtakos atmosferos viršutinių sluoksnių būklei, pakeičia radijo bangų plitimo sąlygas.

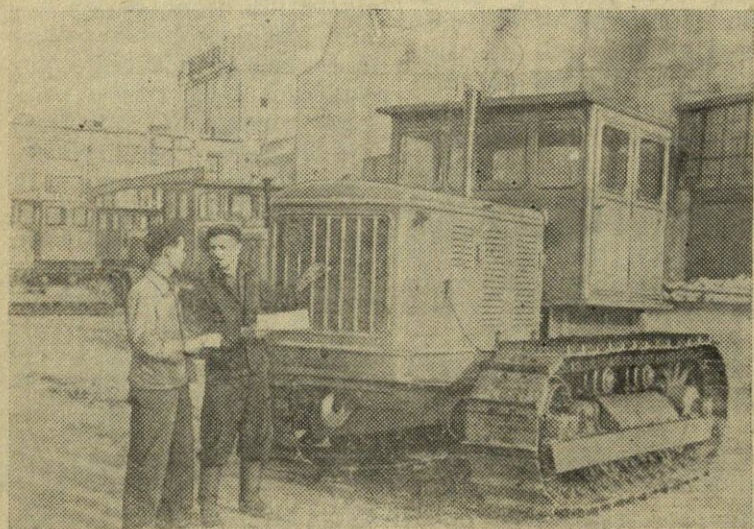
Na, o oras? Ar turi jam įtakos saulėje vykstantieji procesai. Kai kurie oro reiškiniai susiję su saulės reiškiniais. Pavyzdžiui, yra žinoma, kad didžiausias skaičius audrų per metus sutampa su saulės aktyvumo maksimumu. Bet audros—tik vienas iš daugybės gamtos reiškinų, apibūdinančių jos būklę. O meteorologinės sąlygos iš viso nėra tiesiogiai susijusios su saulės paviršiuje vykstančiais procesais. Jas nulemia sudėtinga kitų gamtos reiškinų visuma. Platesnis studijavimas reiškinų ir dėsningumų, nuo kurių priklauso oras,—viena aktualiųjų šiolaiškinio mokslo problemų. Jos sėkmingas išsprendimas įgalins meteorologijos tarnybos darbuotojus tiksliau nustatyti oro prognozes, kurios turi didelę reikšmę žemės ūkiui.

I. Ščerbina—Samoilova
Fizikos-matematikos mokslų kandidatas

MOKSLO IR TECHNIKOS NAUJIENOS

Šimtajėgis traktorius „S-100“

Čeliabinsko traktorių gamykla pradėjo gaminti bandomąją partiją naujų traktorių „S-100“. Šis traktorius turi tobulesnę alkūninio veleno guolių, stūmoklių tepimo sistemą, pagreitintą dujų paskirstymo ir kuro padavimo procesą, pagerintą kokybės įvairovę, gerą oro valymo įrenginį ir kai kuriuos kitus patobulinimus. Naujai šimtajėgi mašinai pagaminti sunaudojama tiek pat metalo, kiek ir traktoriui „S-80“.

Nuotraukoje: kontrolinio - perdavimo cecho meistras J. P. Molozemovas ir traktorininkas M. J. Nikitinas tikrina naują šimtajėgį traktorių „S-100“, nuėmus jį nuo konvejerio.
P. Ščiukino nuotr.

(TASS-ELTA).

Ekskavatorius - liliputas

Mūsų šalies statybose pasirodė naujas ekskavatorius E-153. Jo kaušo apimtis maždaug 0,15 kubinių metrų žemių. Ekskavatorius-liliputas gali lengvai įvažiuoti į mažą miesto namų kiemą ir iškasti vandentiekio vamzdžiams tranšėjas. Gatvėje, sode ar lauke jis lengvai iškasa duobę, šulinį.

Nežiūrint savo dydžio naujoji mašina gana naši. Per valandą ji gali iškasti 30 kubinių metrų žemių. Be to, naujoji mašina gali atlikti įvairių darbų. Pakeltus kaušą kabliu, ekskavatorius lengvai pavirsta kilnojamoju kranu. Strėlei iškilus daugiau kaip tris metrus ekskavatorius-kranas iš karto gali pakelti iki pusės tonos krovinį.

Naujoji mašina jau išmėginta, prasidės jos masinė gamyba.

IŠ TEISMO SALES

Nubaustas savivaliautojas

Šių metų balandžio 25 d. Kupiškio rajono „Pakupio“ kolūkio kolūkietis Daukas Kazys, s. Petro atėjo į kolūkio arklių fermą ir pareikalavo iš arklių šeriko Šližausko Broniaus, kad pastarasis duotų jam arklių savo asmeniniams reikalmams. Kadangi Daukas neiš kolūkio pirmininko, nei iš brigadininko leidimo arkliui gauti neturėjo, šerikas Šližauskas duoti jam arklių atsisakė. Tada Daukas prieš

K. Lunius

Redaktorius J. KISELEVIČIUS

E K R A N A S

Kinoteatras „AUŠRA“

„Žemė ir žmonės“—birželio 2—3 d. d.

„Jūra šaukia“—birželio 5—7 d. d.

Seansų pradžia 21 val.

Pil. Visockis Petras, s. Albino, nei d. Prano, gyv. Kupiškio rajono, Kupiškio rajone, „Mūsų rytojaus“ kolūkyje, iškėlė išuokos bylą pil. Dudaitei—Visockienei Bronai.

Bylą nagrinės Kupiškio rajono Liaudies teismas.